เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๙

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

LIVEWORKSHEETS

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๓

๏ ฉับฉวยชกฉกช้ำ ฉุบฉับ
โถมทุบทุ่มถองทับ ถีบท้าว
เตะตีต่อยตุบตับ ตบตัก
หมดหมู่เมงมอญม้าว ม่านเมื้อหมางเมิน ฯ
๏ เกินสิบต่อยบ่ซ้ำ สองยก
ม่านกระษัตริย์หัดลูบอก โอฐพร้อง
ชาติสยามผิยามตก ไร้ยาก ไฉนนา
ยังแต่ตัวยังต้อง ห่อนได้ไภยมี ฯ

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร, พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร

๑. ข้อใด**ไม่แสดง**ภาพการเคลื่อนไหว
ก. ฉับฉวยชกฉกช้ำ ฉุบฉับ
ข. เตะตีต่อยตุบตับ ตบตัก
ค. โถมทุบทุ่มถองทับ ถีบท้าว
ง. หมดหมู่เมงมอญม้าว ม่านเมื้อหมางเมิน

๒. “เกินสิบต่อยบ่ซ้ำ สองยก” สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะใด
ก. การใช้เล่ห์เหลี่ยมในการเอาชนะคู่ต่อสู้
ข. การต่อสู้ที่สามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ถึงสองยก
ค. การไม่ทำร้ายคู่ต่อสู้ที่ตกอยู่ในภาวะเพลี่ยงพล้ำ
ง. ความรวดเร็วและพละกำลังที่เหนือกว่าคู่ต่อสู้จำนวนมาก

๓. ใจความสำคัญของโคลงบทสุดท้ายคือข้อใด
ก. คนไทยมีความอดทนต่อความยากลำบากไม่แพ้ชาติใด
ข. ความเสียดายของกษัตริย์พม่าที่คนไทยมีฝีมือดีแต่ต้องมาพ่ายแพ้สงคราม
ค. การชื่นชมศักดิ์ศรีและความสามารถของคนไทยที่ไม่ยอมแพ้แม้ในยามวิกฤต
ง. แม้จะตกเป็นเชลยหรือสิ้นเนื้อประดาตัว แต่ศิลปะมวยไทยยังเป็นอาวุธที่ใช้เอาตัวรอดได้

LIVEWORKSHEETS

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๖

> ในลักษณะอาการที่เป็นอยู่นี้ นับว่าเกือบเป็นประโยชน์ได้ดีอย่างหนึ่ง. เพราะความรักที่มีอยู่มิได้เด่นอยู่ตามลำพัง ย่อมมี**ความทุกข์**เป็นเพื่อนกระชับอยู่ด้วย, ซึ่งหนุนให้มีกำลังวังชาต่อต้านศัตรูอื่นได้เป็นอย่างดี ตลอดจนบิดามารดาญาติพี่น้อง ซึ่งเกือบจะถึง**แตกหัก**กันเสียหลายหน
>
> กามนิต, เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

๔. คำว่า "ความทุกข์" ที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด

ก. เป็นกำลังใจ
ข. เป็นอุปสรรค
ค. เป็นบทลงโทษ
ง. เป็นแรงผลักดัน

๕. คำว่า "แตกหัก" ที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด

ก. ต่อสู้
ข. สับสน
ค. ขัดแย้ง
ง. เสียหาย

๖. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของบทอ่านนี้

ก. สั่งสอนให้บุตรหลานเชื่อฟังบิดามารดาและญาติพี่น้องมากกว่าคนรัก
ข. แสดงให้เห็นว่าความรักที่ปราศจากความทุกข์คือความรักที่อ่อนแอและไร้ค่า
ค. ประชดประชันความรักที่นำมาซึ่งความทุกข์และความแตกแยกในครอบครัว
ง. ชี้ให้เห็นว่าความทุกข์ที่มาพร้อมความรักสามารถเป็นพลังในการฟันฝ่าอุปสรรค

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗-๑๐

> ๏ จนดาวดับลับหล้าเวหาหน สุริยนเยี่ยมยอดไศลหลวง
> ยังนิ่งนอนร้อนรุ่มถึง**พุ่มพวง** ให้เหงาง่วงหงิมเงียบยะเยียบเย็น
> เขามาชวนไปยังที่วังแก้ว ก็ผ่องแผ้วดีใจจะใคร่เห็น
> ถึงแสนเศร้าคราวระกำต้องจำเป็น ไปเที่ยวเล่นพอให้หายวายอาวรณ์
> มาขึ้นรถหมดทุกนายแล้วคลายคลาศ อาชาชาติเร็วรีบเร่งถีบถอน
> ครั้นถึงวังรัตนาพากันจร เดิรยอกย้อนลดเลี้ยวเที่ยวครรไล
> ดูวิจิตรพิสดารตระการแก้ว วับวามแววแสงสว่างกระจ่างใส
> ทั้งหลังคาฝาผนังช่างกระไร ตลอดไปหมดสิ้นด้วยจินดา
> สูงตระหง่านยาวกว่าสิบห้าเส้น เขาทำเป็นสี่ชั้นขันหนักหนา
> ข้างในนั้นน่าเพลินเจริญตา ปลูกพฤกษาต่างต่างสล้างราย
> มีดอกผลหล่นกลาดลงดาดดื่น ไว้ชมชื่นชอบจิตต์ไม่คิดขาย
> แล้วทำรูปสัตว์สิงห์คนหญิงชาย ประหลาดหลายหลากหลากมากประมวล ฯ
>
> นิราศลอนดอน, หม่อมราโชทัย

๗. คำว่า "พุ่มพวง" ที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด

ก. พวงมาลัย
ข. หญิงคนรัก
ค. รูปปั้นสัตว์
ง. ต้นไม้ในสวน

๘. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

ก. รุ่งเช้า
ข. เที่ยงวัน
ค. โพล้เพล้
ง. บ่ายคล้อย

LIVEWORKSHEETS

๙. ภายในวังแก้วมีการจัดแสดงสิ่งใดตามที่ระบุในบทอ่าน

ก. เครื่องทองและอัญมณี
ข. เครื่องเรือนและผ้าม่าน
ค. ราชรถและอาวุธสงคราม
ง. พรรณไม้และรูปปั้นแบบต่าง ๆ

๑๐. ข้อใดสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก

ก. เขามาชวนไปยังที่วังแก้ว
ข. ดูวิจิตรพิสดารตระการแก้ว
ค. สูงตระหง่านยาวกว่าสิบห้าเส้น
ง. ให้เหงาง่วงหงิมเงียบยะเยียบเย็น

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๒

ปิโตรเลียมและการผลิต

ปิโตรเลียม หมายถึง น้ำมันดิบที่เมื่อนำไปกลั่นแล้วจะได้ผลิตภัณฑ์หลายชนิด คือ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น แอสฟัลต์ นอกจากนี้ยังมีความหมายครอบคลุมถึงแก๊สธรรมชาติอีกด้วย

นับจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ มีการค้นพบแหล่งปิโตรเลียม ทั้งพื้นที่บนบกและในทะเล ทั้งในรูปน้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติตามบริเวณต่าง ๆ ดังนี้

ปิโตรเลียมเป็นสารเหลวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จากการสะสมทับถมตัวของซากพืชและซากสัตว์จำนวนมากที่ฝังจมในแอ่งหินปะปนกับตะกอนชนิดต่าง ๆ เป็นระยะเวลาหลายล้านปี จนเกิดสารประกอบไฮโดรคาร์บอนขึ้นหลายชนิดปะปนกันอยู่ในสถานะต่าง ๆ

องค์ประกอบของปิโตรเลียมนั้นไม่เป็นที่แน่นอน เราสามารถแยกส่วนองค์ประกอบออกได้เป็นส่วน ๆ ตามสถานะ คือ ส่วนที่เป็นแก๊ส ได้แก่ แก๊สธรรมชาติ ซึ่งมีสารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่สำคัญ คือ แก๊สมีเทน อีเทน โพรเทน และบิวเทน ส่วนที่เป็นของเหลว คือ แก๊สธรรมชาติเหลว และส่วนที่เป็นของเหลวมีลักษณะเป็นน้ำมัน เรียกว่า น้ำมันดิบ

โดยปกติแล้ว น้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติ มักจะเกิดร่วมกัน แต่บางแห่งก็อาจจะมีแต่น้ำมันดิบอย่างเดียว หรือมีแต่แก๊สธรรมชาติอย่างเดียว สำหรับแหล่งที่อยู่ใต้พื้นผิวดินที่ลึกมาก ๆ ภายใต้สภาพความกดดันสูง แก๊สธรรมชาติจะอยู่ในสถานะที่เป็นของเหลว

ปิโตรเลียมเป็นของเหลวที่มีลักษณะข้นเป็นน้ำมัน มีสีต่าง ๆ แล้วแต่แหล่งที่พบ เช่น สีเหลือง สีเขียว สีน้ำตาล และสีดำ เมื่อปิโตรเลียมรวมตัวอยู่กับน้ำภายใต้ความดันปกติที่ผิวโลก ปิโตรเลียมจะลอยตัวอยู่ที่ผิวน้ำ เพราะมีความหนาแน่นน้อยกว่าน้ำหรือเบากว่าน้ำ

นักวิทยาศาสตร์พบว่า ถ้าจะนำปิโตรเลียมมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่นั้น ควรจะนำปิโตรเลียมไปผ่านกรรมวิธีการกลั่นแยกสารประกอบต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบออกเป็นส่วนต่าง ๆ เสียก่อน ซึ่งวิธีการกลั่นออกเป็นส่วน ๆ นั้นมีอยู่หลายวิธี ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นแยกส่วนปิโตรเลียมนั้นมีไม่น้อยกว่า ๘๐ ชนิด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมหาศาล ทั้งในด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม การขนส่ง การคมนาคม การก่อสร้าง การผลิตสารสังเคราะห์ เช่น พลาสติก ใยสังเคราะห์ ยางสังเคราะห์ ฯลฯ และยังใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อีกมากมาย

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๒๔

๑๑. ข้อมูลใด<u>**ไม่ถูกต้อง**</u>

ก. ปิโตรเลียมมีองค์ประกอบที่แน่นอนเนื่องจากเกิดจากการปะปนของตะกอนชนิดต่าง ๆ
ข. ปิโตรเลียมเกิดจากการสะสมทับถมของซากพืชซากสัตว์จำนวนมากเป็นเวลาหลายล้านปี
ค. แก๊สธรรมชาติมีสารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่สำคัญ คือ แก๊สมีเทน อีเทน โพรเพน และบิวเทน
ง. ปิโตรเลียมเป็นสารเหลวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ สามารถแยกส่วนองค์ประกอบได้หลายสถานะ

LIVEWORKSHEETS

๑๒. เพราะเหตุใดจึงควรนำปิโตรเลียมไปผ่าน “กรรมวิธีการกลั่นแยกส่วน” ก่อนนำไปใช้

ก. เพื่อลดความหนาแน่นของปิโตรเลียมไม่ให้ลอยตัวอยู่ที่ผิวน้ำ

ข. เพื่อกำจัดสีน้ำตาลและสีดำให้น้ำมันมีความใสและน่าใช้มากขึ้น

ค. เพื่อเปลี่ยนสารประกอบไฮโดรคาร์บอนให้เป็นแก๊สมีเทนเพียงอย่างเดียว

ง. เพื่อแยกส่วนประกอบต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มประสิทธิภาพ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๓-๑๕

ชุดไทยพระราชนิยม

ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนกับชาติอื่น ๆ ด้วยการออกแบบ การตัดเย็บ และการปักประดับลวดลายบนผืนผ้าที่ประณีตอันเป็นการพัฒนามาจากการนุ่งห่มแบบไทย สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้ผ้าทอที่เป็นงานฝีมือของช่างไทยในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาคที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว สำหรับสุภาพสตรีมีจำนวน ๘ ชุด ส่วนของสุภาพบุรุษมี ๓ รูปแบบ คนไทยทุกภูมิภาคมักสวมใส่ชุดไทยในวาระโอกาสต่าง ๆ และเมื่อมีโอกาสสำคัญในชีวิต

ชุดไทยพระราชนิยมเป็นชื่อเรียกเครื่องแต่งกายแบบไทยของสตรี ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงริเริ่มให้มีการศึกษาค้นคว้าเครื่องแต่งกายสตรีไทยสมัยต่าง ๆ และออกแบบเพื่อทรงใช้เป็นฉลองพระองค์ในโอกาสที่โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ พระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรปอย่างเป็นทางการ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๓ ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๒๒ พระองค์ได้ทรงพัฒนาและออกแบบเสื้อสำหรับบุรุษ ซึ่งเรียกว่า “เสื้อพระราชทาน” ที่เหมาะสมกับสภาพอากาศของประเทศไทยให้คนไทยไว้ใช้ในโอกาสต่าง ๆ

ชุดไทยพระราชนิยมสำหรับสตรี และเสื้อพระราชทานสำหรับบุรุษสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติและสืบทอดงานช่างฝีมือ งานศิลปหัตถกรรมไทยจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง และการออกแบบปรับประยุกต์ให้เป็นเครื่องแต่งกายร่วมสมัย มีแพทเทิร์นในการตัดเย็บ และใช้วัสดุที่ผลิตได้ในประเทศ ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์อันวิจิตรของงานช่างฝีมือชุมชน และในขณะเดียวกันก็สะท้อนความเป็นไทยในภาพรวม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๑๓. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

ก. ชุดไทยพระราชนิยมเป็นชื่อเรียกเครื่องแต่งกายแบบไทยของสตรี

ข. ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนกับชาติอื่น ๆ

ค. การออกแบบ การตัดเย็บ และการปักประดับลวดลายบนผืนผ้าที่ประณีต

ง. คนไทยทุกภูมิภาคมักสวมใส่ชุดไทยในวาระโอกาสต่าง ๆ และเมื่อมีโอกาสสำคัญในชีวิต

๑๔. ข้อใด**<u>ไม่ได้</u>**กล่าวถึงในบทอ่าน

ก. ปัจจุบันคนไทยนิยมแต่งกายด้วยชุดไทยประยุกต์ในงานพิธีต่าง ๆ

ข. ลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของชุดไทยที่เป็นงานฝีมือของช่างไทยในท้องถิ่น

ค. ชุดไทยพระราชนิยมและเสื้อพระราชทานเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น

ง. การสืบทอดงานช่างฝีมือจากรุ่นสู่รุ่นและการสะท้อนตัวตนของความเป็นไทยผ่านวัสดุและการตัดเย็บที่ประณีต

๑๕. ข้อใดสะท้อนลักษณะสำคัญของ **“ชุดไทยพระราชนิยม”**

ก. มีการรักษารูปแบบเสื้อผ้าไทยสมัยโบราณไว้ได้อย่างครบถ้วน

ข. ใช้วัสดุที่ผลิตภายในประเทศและเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยในทุกภูมิภาค

ค. เป็นการนำงานฝีมือจากช่างท้องถิ่นทั่วทุกภูมิภาคมาปรับประยุกต์ให้เป็นเครื่องแต่งกายร่วมสมัย

ง. เป็นชุดที่มีความสุภาพและสง่างามออกแบบขึ้นเพื่อให้คนไทยใช้สวมใส่เฉพาะงานพระราชพิธีเท่านั้น

LIVEWORKSHEETS

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๖-๑๘

๑๖. ข้อใด**ไม่ใช่**วิธีการลดถุงพลาสติก

ก. การใช้ภาชนะส่วนตัว เช่น ปิ่นโต กล่องข้าว

ข. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ

ค. การใช้ถุงพลาสติกซ้ำและการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง

ง. การนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาเผาทำลายเพื่อลดปริมาณขยะ

๑๗. "คนไทยใช้ถุงพลาสติกเฉลี่ย คนละ ๘ ใบต่อวัน หากนำถุงพลาสติกทั้งหมดที่คนไทยใช้ใน ๑ ปี มาเรียงต่อกัน สามารถพันรอบโลกได้ ๔ รอบ" ข้อความนี้มีวัตถุประสงค์อย่างไร

ก. เพื่อแสดงสถิติการผลิตและใช้ถุงพลาสติกในประเทศไทย

ข. เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนหันมาคำนวณปริมาณการใช้ขยะของตนเอง

ค. เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นภาพรวมของปริมาณขยะที่ส่งผลกระทบในระดับโลก

ง. เพื่อสร้างความตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาที่เกิดจากการใช้ถุงพลาสติก

๑๘. พฤติกรรมใดสอดคล้องกับแนวทาง "ลดใช้พลาสติก...คุณเองก็ทำได้" มากที่สุด

ก. ปฏิเสธถุงพลาสติกแต่ขอรับหลอดพลาสติกหลายอัน

ข. นำตะกร้าพลาสติกไปใส่ของเมื่อไปซื้อของที่ตลาดทุกครั้ง

ค. นำกระบอกน้ำส่วนตัวไปใส่เครื่องดื่มแทนการใช้แก้วและถุงพลาสติก

ง. เลือกใช้ถุงและแก้วพลาสติกที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ

LIVEWORKSHEETS

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๙-๒๐

๑๙. ใจความสำคัญของบทอ่านนี้คือข้อใด

ก. สถิติการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยเป็นอันดับที่ ๒๑ ของโลก

ข. ขั้นตอนการผลิตพลังงานไฮโดรเจน (H_2) เพื่อนำมาใช้แทนน้ำมันในภาคการขนส่ง

ค. การรณรงค์ให้หันมาใช้พลังงานหมุนเวียนเพื่อเป็นทางเลือกในการลดภาวะโลกร้อน

ง. เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในปี ๒๕๗๓

๒๐. ปัจจัยใดเป็นสาเหตุหลักของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในประเทศไทย

ก. การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ข. การใช้พลังงานจากน้ำมันสำเร็จรูปและก๊าซธรรมชาติ

ค. การเผาเศษวัสดุทางการเกษตร เช่น แกลบและฟางข้าว

ง. การขยายตัวของชุมชนเมืองและการใช้โซลาร์เซลล์ที่ยังไม่ทั่วถึง

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “รักษ์ภาษาไทย” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๒-๑๕ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที

LIVEWORKSHEETS